

Per què la Setmana Santa és una festa «mòbil»?

El Concili d'Arlés de l'any 314 va definir una regla per unificar la festivitat, però no va ser fins dos segles més tard que es va fixar una norma que ha perviscut fins als nostres dies

Un Viacrucis | Adrià Costa

Mires el calendari del nou any i algú pregunta: "Quan cau enguany la Setmana Santa?". La qüestió és recurrent, i la resposta canvia cada any. Per què passa això en aquesta tradicional festa si, per exemple, el Nadal cada any cau el mateix dia? Una senzilla regla serveix d'entrada per calcular els dies festius de la Setmana Santa. El Diumenge de Pasqua serà després de la primera lluna plena que segueix a l'arribada de la primavera.

La necessitat de fixar una norma per celebrar la Setmana Santa es remunta al segle IV, concretament a l'any 314 al Concili d'Arlés, quan s'intenta marcar una línia que acabi amb la confusió que fins al moment regnava en el cristianisme, on grups i congregacions celebraven la mort i resurrecció de Crist quan els hi semblava. No obstant, l'embolic no es va acabar fins al cap de dos segles. L'any 525, el monjo erudit i matemàtic Dionís l'Exigu va definir uns criteris sobre la Setmana Santa (la norma ja citada) que va haver d'afinar perquè funcionés sobre el calendari.

?Una regla difícil d'encaixar en el calendari

Al monjo se li plantejaven problemes que va haver de resoldre. Per exemple, l'equinocci de la primavera no té una data fixa, sinó que pot oscil·lar entre el 20 i 22 de març i, de no calcular-ho amb criteris astronòmics, això podia introduir confusions a l'hora de calcular el primer dia de lluna

plena, que podria canviar en funció de la geografia. A més, per diferenciar molt clarament la Pasqua cristiana de la Pasqua jueva, no desitjava que les dues coincidissin mai en la mateixa data.

Tenint en compte tot això, es va establir la regla completa per a la determinació de la Pasqua: el Diumenge de Pasqua és el següent a la primera lluna plena "eclesiàstica" (un pleniluni fictici definit per l'Església mitjançant unes taules numèriques) que es dona el 21 de març o després.

D'aquesta regla es desprèn que el Diumenge de Pasqua mai pot ser abans del 22 de març (quan el pleniluni succeeix un 21 de març que a més és dissabte) ni després del 25 d'abril (quan hi ha pleniluni el 20 de març i, a més, el 18 d'abril -data del següent pleniluni- és un diumenge, el que fa retardar la Pasqua d'una setmana).